

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobkyně: **A. C.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 3. 12. 2004, č. j. 11 Az 129/2003 – 49,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2004, č. j. 11 Az 129/2003 – 26, byla zamítnuta žaloba žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 7. 2. 2003, č. j. OAM-1219/VL-07-K03-2001. Tímto rozhodnutím bylo vysloveno, že stěžovatelce se neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2, a podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že na stěžovatelku se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Proti tomuto zamítavému rozsudku Městského soudu v Praze podala stěžovatelka dne 17. 6. 2004 u Městského soudu v Praze kasační stížnost, ve které mimo jiné požádala o ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Městský soud v Praze následně zaslal stěžovatelce k vyplnění tzv. Potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech, které stěžovatelka zaslala vyplněné soudu

zpět; v označeném potvrzení vyplnila toliko osobní a kontaktní údaje a doplnila, že její zdravotní stav je špatný.

Městský soud v Praze poté stěžovatelku výzvou ze dne 5. 11. 2004 vyzval, aby doplnila označené Prohlášení zejména o údaje, za jakých finančních podmínek pobývá na uvedené adrese a doložila potvrzení o pracovní nezpůsobilosti s odkazem na uváděný nepříznivý zdravotní stav. Městský soud současně stěžovatelku poučil o tom, že nedoplní-li požadované skutečnosti ve lhůtě 10 dnů, bude mít soud za to, že stěžovatelka neprokázala předpoklady pro ustanovení zástupce soudem.

Stěžovatelka následně zaslala soudu tzv. Vyjádření o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, ve kterém uvedla téměř identické údaje jako v Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, tedy zopakovala své osobní a kontaktní údaje, resp. údaj o svém špatném zdravotním stavu a doplnila, že nezná česky.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 21. 9. 2004, č. j. 11 Az 129/2003 – 49, proti kterému směřuje i kasační stížnost, byl následně zamítnut návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti s odůvodněním, že pro ustanovení zástupce soudem je třeba splnit dvě podmínky, první je splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, druhým pak potřeba ochrany práv účastníka řízení. Městský soud uzavřel, že z důvodu, že stěžovatelka neosvědčila, resp. neprokázala, a to ani na výzvu soudu, své majetkové poměry, nebyla splněna první podmínka a stěžovatelce nemohl být ustanoven zástupce.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka dne 27. 12. 2004 u Městského soudu v Praze kasační stížnost, která je předmětem tohoto přezkumu před Nejvyšším správním soudem. V kasační stížnosti zejména uvedla, že s usnesením Městského soudu v Praze o neustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti nesouhlasí. Konkrétně doplnila, že v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon a neměla kvůli špatné znalosti českého jazyka možnost prostudovat změny. Stejně tak doplnila, že neobdržela výzvu soudu ze dne 5. 11. 2004 a nemohla ji tudíž splnit. Závěrem uvedla, že se snaží studovat češtinu a najít si práci. Navrhla zrušení označeného usnesení, ustanovení právního zástupce a tlumočníka.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 3. 12. 2004, č. j. 11 Az 129/2003 – 49, v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoliv stěžovatelka výslovně neoznačila důvod kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., lze z obsahu její kasační stížnosti dovodit, že se dovolává

důvodu uvedeného pod písm. a) tohoto ustanovení, tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v řízení o žádosti o ustanovení zástupce. Namítané pochybení však v rozhodnutí Městského soudu v Praze Nejvyšší správní soud neshledal.

Podle ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování hradí v takovém případě stát. Z citovaného zákonného ustanovení vyplývá, že při rozhodování o ustanovení zástupce přihlíží soud jednak k tomu, zda je zastoupení potřebné pro ochranu práv účastníka, a dále ke skutečnostem, které tvoří předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Protože v řízení o kasační stížnosti je podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupení advokátem povinné, odpadá tak soudu posuzování otázky, zda je zastoupení třeba pro ochranu práv účastníka. Zbývá pak posoudit, jak to učinil i Městský soud v Praze, zda osobní, majetkové a finanční poměry účastníka tvoří předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a tím i možnost ustanovit mu zástupce soudem. Objektivní nedostatek finančních prostředků se totiž nesmí stát překážkou přístupu k soudu. Ve shodě s přesvědčením Městského soudu v Praze je i Nejvyšší správní soud přesvědčen, že takovým nedostatkem finančních prostředků stěžovatelka v době rozhodování Městského soudu v Praze netrpěla, resp. toto neprokázala.

Z obsahu spisu vyplývá, že Městský soud v Praze vyzval dne 16. 7. 2004 stěžovatelku k prokázání jejích osobních, rodinných, majetkových a výdělkových poměrů, vyplněním příslušných údajů v „Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce“. Stěžovatelka formulář, s datem vyplnění dne 24. 8. 2004, jen tzv. proškrtala, doplnila o údaj, že má špatný zdravotní stav, a zaslala jej soudu. Následně Městský soud v Praze vyzval stěžovatelku přípisem ze dne 5. 11. 2004, aby doplnila „Potvrzení“ o to, za jakých finančních podmínek pobývá na privátním ubytování, v jaké výši a z čeho hradí nájemné, příp. kdo hradí náklady jejího ubytování, stravování a běžných nákladů životní potřeby. Stěžovatelce dále sdělil, že je-li důvodem žádosti nepříznivý zdravotní stav, je toto třeba doložit lékařským potvrzením. Městský soud v Praze současně stěžovatelku upozornil, že nebude-li její prohlášení doplněno ve lhůtě deseti dnů ode dne doručení této výzvy, bude mít soud za to, že stěžovatelka zákonné předpoklady pro ustanovení zástupce soudem neprokázala. Stěžovatelka tuto výzvu doručovanou poštovní přepravou převzala, jak vyplývá z údajů na dodejce založené ve spisu, osobně dne 19. 11. 2004, což potvrdila svým podpisem. V doplnění svého předchozího „Potvrzení“ na tiskopisu zaslaného soudem, s označením „Vyjádření o osobních, výdělkových a majetkových poměrech žalobce pro účely posouzení důvodnosti jeho žádosti o ustanovení právního zástupce v řízení o udělení azylu“, s datem vyplnění 25. 11. 2004, stěžovatelka postupovala stejně jako v případě „Potvrzení“, formulář jen tzv. proškrtala, a vedle údaje, že má špatný zdravotní stav, navíc uvedla jen to, že nezná česky.

Stěžovatelka tak výzvě Městského soudu v Praze ze dne 5. 11. 2004 na doplnění požadovaných údajů o osobních, výdělkových a majetkových poměrech ve stanovené lhůtě, a ostatně ani později, nevyhověla.

V kasační stížnosti stěžovatelka především namítala, že v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon a neměla kvůli špatné znalosti českého jazyka možnost prostudovat změny. Tato námitka není podle názoru Nejvyššího správního soudu ve vztahu

k posuzované věci, tj. k doložení, resp. posouzení doložení, splnění předpokladů u stěžovatelky pro osvobození od soudních poplatků, jako podmínky pro ustanovení zástupce stěžovateli soudem, nijak relevantní. Režim doložení a posouzení splnění předmětných předpokladů neřeší zákon o azylu, nýbrž zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Navíc je třeba uvést, že vše co bylo pro splnění výzvy soudu stran doložení splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků stěžovatelky třeba z právní úpravy vědět, bylo uvedeno na předtištěných formulářích „Potvrzení“ a „Vyjádření“, zaslaných soudem stěžovatelce k vyplnění, a dále konkretizováno ve výzvě soudu ze dne 5. 11. 2004. Pokud stěžovatelka namítá, že výzvu soudu ze dne 5. 11. 2004 neobdržela a nemohla ji tudíž splnit, k tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že se toto tvrzení stěžovatelky nezakládá na pravdě. Již výše bylo zrekapitulováno, že stěžovatelka tuto výzvu doručovanou poštovní přepravou převzala osobně dne 19. 11. 2004, což potvrdila svým podpisem na dodejce zásilky, založené ve spisu. Na tuto výzvu také reagovala, a to vyplněním „Vyjádření o osobních, výdělkových a majetkových poměrech žalobce pro účely posouzení důvodnosti jeho žádosti o ustanovení právního zástupce v řízení o udělení azylu“, s datem vyplnění 25. 11. 2004. Nicméně místo toho, aby uvedla soudem ve výzvě ze dne 5. 11. 2004 požadované údaje, stěžovatelka postupovala stejně jako v případě „Potvrzení“, formulář jen tzv. proškrtala, a vedle údaje, že má špatný zdravotní stav, navíc uvedla jen to, že nezná česky. Pokud jde o zmiňovanou neznalost českého jazyka, tu stěžovatelka opakuje i v kasační stížnosti. Ve vztahu k této námitce Nejvyšší správní soud uvádí, že přes toto konstatování stěžovatelky, jak vyplňované „Potvrzení“, tak i „Vyjádření“, obsahuje veškeré údaje v českém jazyce, a stejně tak i kasační stížnost je napsána naprosto srozumitelně česky. Nejvyšší správní soud nevylučuje, že tak stěžovatelka činila za pomoci „českých kamarádů“, na něž se odvolává v kasační stížnosti, nicméně skutečností je, že z obsahu všech podání stěžovatelky je zřejmé, že česky psaným výzvám, zřejmě s jazykovou pomocí, kterou si byla schopna sama zajistit, porozuměla, jen na ně náležitým způsobem nereagovala.

Za této situace nelze než souhlasit s Městským soudem v Praze, že u stěžovatelky nebyly vzdor výzvě soudu náležitě doloženy, a nejsou tak splněny, předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a proto nebylo možno vyhovět návrhu stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2004, č. j. 11 Az 129/2003 – 26.

Nejvyšší správní soud proto ve smyslu ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost podanou stěžovatelkou proti usnesení Městského soudu v Praze, ze dne 3. 12. 2004, č. j. 11 Az 129/2003 – 49, jako nedůvodnou zamítl.

Po nabytí právní moci tohoto rozsudku, a poté, co si stěžovatelka zvolí zástupce pro řízení o kasační stížnosti a tuto skutečnost doloží soudu, rozhodne Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti podané stěžovatelkou proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2004, č. j. 11 Az 129/2003 – 26.

O nákladech řízení o projednávané kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., za použití § 120 téhož právního předpisu. Protože stěžovatelka neměla v řízení úspěch, žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady tohoto stádia řízení ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o této kasační stížnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu